TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO — LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI — K. E. HEIKKINEN
A. B. MÄKELÄ — A. N. KOSKELA

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 — 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 — 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 — 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 — Six months.....$2.25
Three months..$1.35 — One month..... .50

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

— Fourth of Julyn takia ei Toveri ilmesty huomenna.

Ja miksi ei yhteiskunta maksaisi

"Ihmiselämän turvallisuus voidaan taata, jos yhteiskunta vain on halukas suorittamaan siitä johtuvat kulut", lausuu muuan amerikalainen lehti, kirjoittaessaan terveydenhoidosta amerikalaisissa kaupungeissa ja selittäessään, millä tavalla voitaisi estää suurin osa taudeista.

Tulee kysyneeksi minkähänlainen se lasku olisi, jonka yhteiskunnan tulisi maksaa tästä jäsentensä suojelemisesta?

Ei niinkään suuri, vain puolitoista dollaria henkilöä kohti vuodessa. Mutta se on enemmän kuin yleisesti käytetään yhteiskunnan taholta terveyshoitoon. Korkein määrä mitä missään valtiossa käytetään yhteiskunnan taholta terveydenhoitoon, käytetään Pennsylvaniassa, jossa valtio uhraa siihen 38 senttiä vuodessa jokaista asukasta kohden.

Ja yhteiskunta ei suinkaan kieltäydy siitä siksi, etteikö sillä olisi varoja. Olihan sillä ihmiselämän ja omaisuuden hävitystarkoituksiin antaa heti ensi kerralla 70 dollaria jokaista asukasta kohtaan yli koko maan.

Mutta yhteiskunta kieltäytyy maksamasta jäsentensä terveydenhoitokustannuksia samasta syystä kuin se kieltäytyy takaamasta niille elinehtojakin. Se kieltäytyy siitä siksi, että se katsoo suurimman osan jäsenistöstään olevan vain palvelijoita, toisten orjia, joilla ei muka olekaan mitään yhteiskunnallisia oikeuksia, ainoastaan velvollisuuksia yhteiskuntaa kohden.

Yhteiskunta maksaa jokaisen jäsenensä terveydenhoitokustannukset niin pian kun se tunnustaa kaikki täysarvoisiksi jäseniksenkin, mutta ennen ei. Ja se tapahtuu vasta sitten kun yhteiskunnan osattomat itse valvovat oikeutensa.

Porvariston taistelu-haaste työläisille

Tiedonannot siitä että Venäjän duuma on sotilasten ja työläisten neuvoskunnan hajaantumismääräyksestä huolimatta päättänyt jatkaa istuntojaan, ovat otettavat sikäläisen porvariston taisteluhaasteena vallankumoukselliselle työväestölle.

Duuma ei edusta kansaa — talonpoikia ja työläisiä, joita sotilasten ja työmiesten valiokunta edustaa — vaan se edustaa porvaristoa, nousevaa kapitalistiluokkaa, joka siinä jo silloin kohosi tavallaan valtaan, kun duuma muodostettiin.

Näissä tiedonannoissa saattaa olla paljon merkitseviä totuuksiakin; niistä saatamme ehkä lukea sen, mihin saakka vallankumous tällä kertaa ennätti ennen kuin sen vastataisku, vastavallankumous sai kylliksi voimaa, estääkseen työväestön valtaamasta suurempia saavutuksia itselleen.

Perustuslakikonventsionin kokoonkutsuminen olisi mitä suurimmasta merkityksestä, sillä vasta sen istunnoilla tapahtuu se mitä tavallaan voidaan sanoa lopulliseksi — tällä kertaa — voimain koetukseksi sikäläisen porvariston ja työläisten välillä. Ja mitä pitemmälle sen kokoontumista lykätään, sen enemmän ennättää porvaristo koota voimiaan ja se merkitsee ankarampaa taistelua työväestöä vastaan.

Venäjän työväestöllä ei suinkaan olekaan tarkoitus poistaa duumaa sellaisenaan, mikäli se toimii kansan eduskuntana, vaan ainoastaan poistaa nykyinen duuma, jolla ei ole eduskunnallista merkitystä. Nykyinen duuma ei edusta muuta kuin ainoastaan suurporvaristoa; sen kokoonpano ei ole sellainen, että sitä ensinnäkään voitaisi pitää kansan eduskuntana missään nimessä.

Valtaan kohoava porvaristo tuntee verrattain pian, miten paljon sillä on voimaa takanaan ja toimii sen mukaan. Se tekee myönnytyksiä työväestölle vain sikäli kun sen omat edut tekevät sen sille pakolliseksi, mutta ei yhtään enempää; se osaa pelastaa aina itselleen sen mitä suinkin pelastettavissa on.

Vaatimus duuman hajaantumisesta merkitsee ikäänkuin käskyä tilan tekemisestä todelliselle kansan eduskunnalle.

Imperialismin täytyy kukistua

The Call-niminen Lontoossa-ilmestyvä lehti kirjoittaa:

Venäjän sosialistinen proletariaatti ja talonpoikaissotilaat käyvät nykyisin ratkaisevaa taistelua imperialismin ja kansanvaltaisuuden välillä. Se on taistelua jossa toisella puolella ovat nykyaikaisen kapitalismin kahden maanosan voimat liittyneinä meitä koko maailman työväestöä samoin kuin Venäjänkin kansaa vastaan. Käsitämmekö me tätä valtavaa totuutta? Sosialistien enemmistö on kautta maailman antautunut imperialistiselle viholliselleen jo heti taistelun alussa. Mutta sitä vastaan ovat nousseet kapinaan Europan poljetuimmat talonpoikaisluokat; ovat kukistaneet tsaarivallan, ja taistelevat nyt kaikkialla niitä vastaan jotka asettaisivat tsaarivallan ikeen tilalle oman ikeensä, imperialismin ja militarismin ikeen. On kyllin selvästi jo huomattavissa että jos sota lopetetaan Venäjän vallankumouksellisten asettamilla ehdoilla — ehdoilla joiden mukaan ei kukaan tule saamaan sodasta mitään voittoa alueanastuksien tai korvauksien muodossa — on kansainvälinen militarismi, joka läksi valloittamaan maailmaa, hallitakseen sen, saanut sellaisen iskun, josta se ei voi koskaan enää nousta. Ensimäisen kerran on kapitalismi koko pitkän ja verisen olemassaolonsa ajalla antautunut sellaiseen tehtävään, josta sille ei ole muuta seurausta nähtävissä kuin pettymystä, vastustusta ja vallankumous-kummitus. Siitä on kysymys siinä taistelussa jota Venäjän vallankumoukselliset nyt käyvät. Se on maailmanhistoriallinen taistelu, joka vaikutusvaltaisuuteensa nähden merkitsee uuden aikakauden alkamista ihmiskunnan yhteiskunnallisessa ja valtiollisessa kehityksessä.

Ja että sen tarkoitus on vähitellen selviämässä koko mailman proletariaatille, käy selville kaikkialla vallitsevasta levottomuudesta, joka ilmenee yrityksissä saada aikaan sosialistipuolueiden kansainvälinen kokous. Kaikkialla tunnetaan pitkän painajaisyön lähenevän loppuaan, ja että imperialismin kaikkivaltius kansakuntien ylitse on häviämässä.

Mutta ei ole epäilystä siitäkään, etteivätkö imperialistit itsekin olisi selvillä Venäjällä käytävän taistelun tarkoituksista paljon paremmin kuin kansan syvät rivit. Ne haistavat vaaran paljon tarkemmin kuin ne luokat joiden puolesta Venäjän proletaarit ja talonpojat taistelevat. niiden luokkien sanomalehdistö ja diplomatia on pantu liikkeelle Venäjän imperialistien tukemiseksi, ja jokainen juoni ja kuje käytetään vallankumoukselliset voimien vastustamiseksi. Mutta olisiko liian uskaliasta sanoa että ne (imperialistit) itsekin käsittävät taistelevansa toivotonta taistelua; että ne itsekin käsittävät yrityksiensä toivottomuuden? Jo nyt täyttää rauhanajatus ilman, — ajatus siitä että rauha tullaan solmiamaan tämän kesän kuluessa. Jo nyt on liikkeellä huhuja siitä millä ehdoilla tämän maan hallitsijat olisivat valmiit tekemään rauhan, — ja niillä ehdoilla ei ole mitään yhteyttä alkuperäisen ohjelman kanssa. Merkitsevätkö nämä huhut mitään, on mahdotonta sanoa. Sen me kuitenkin tiedämme, että elleivät liittolaiset hyväksy Venäjän asettamia ehtoja, saavat ne jättää Venäjän pois laskelmistaan, ja silloin ne huomaavat olevansa asemassa, josta niitä ei pelasta Amerikka, Liberiat, Cubat eikä mikään. Ja kun me sentään vielä oletamme niillä olevan jonkun määrän kyvmää tervettä järkeä, ja kun oletamme niiden itsekin käsittävän sen, niin siksi on rauha tehtävä. Britannian työväen luokan velvollisuus on edistää tätä rauhan liikettä ja valvoa, että sen ehtoihin ei sisällytetä joittenkin tähän saakka vapaitten rotujen, kuten arabialaisten ja persialaisten orjuuttamista.

MAILMANKATSOMUKSIA

KIELTOLAIN KOMMELLUKSIA

Se auttamaton humpuuki, joka kaikkien tällä pallonpuoliskolla tavattavien kieltolakihommien yhteydessä kukoistaa, on jo paljastunut Etelä-Dakotassakin, vaikka sellainen laki siellä vasta ihan äsken astui voimaan. "Sioux Falls Press" kertoo, että voimassaolevan kieltolain mukaan valtion pitäisi olla kuivemman kuin kuivin hietakumpu Kuoleman laaksossa, kuivempi kuin rikkaalla helvetti Latsaruksen tarinassa; mutta todellisuudessa se on niin "huokoinen," että läpäsee enemmänkin kuin mitä kunnon farmari kuivassa valtiossa säällisesti kantaa jaksaa.

Asia on siellä sama kuin monessa muussa kieltolaki-maassa. Apteekista saa lääkärin kirjottamalla reseptillä kaikkin ihmisen tauteihin — useimmassa tapauksessa tietenkin janoon — alkoholia melkeinpä mielin määrin. Tältä näkökannalta on helposti ymmärrettävää, miksi muutama viikko takaperin New Yorkissa pidetty Amerikan Lääkäriyhdistyksen edustajakokous lausui ilolla tervehtivänsä koko maata käsittävää kieltolakisuunnitelmaa. Kas, siinä on rahaa tiedossa: lääkärit eivät vain huvikseen kirjottele reseptejä. Niistä otetaan hyvä maksu. Mutta se tulee janoiselle sairaalle ehkä liian kalliiksi, joten se estäisi monen köyhän farmarin saamasta kelpo humalaa muuta kuin toisinaan. Senpä olivat Etelä-Dakotan kaukonäköiset lainsäätäjät arvanneet ottaa lukuun. Lakiin on, näet, pistetty seuraavasisältöinen pykälä:

Eläinten tauteihin on kellä tahansa oikeus ostaa rohdoskaupasta alkoholia kuinka paljon hyvänsä ilman tuomatta sairasta eläintä saapuville tahi esittämättä eläin- tai muun lääkärin määräystä. Jokaiselle eläimen omistajalle on apteekista annettava niin suuri määrä alkoholia kuin apteekkari "tieteellisiä tarkotuksia" varten näkee hyväksi kullekin mitata. Asianomaisen tarvitsee vain vakuuttaa, että "lääke" tulee kipeän eläimen parantelemiseen käytettäväksi.

Kun nyt Etelä-Dakotassa joku haluaa saada pikkasen viinaa, kysytään häneltä ainoastaan: "Onko sulla jokin elukka kipeänä?" ja jos siihen antaa myöntävän vastauksen, saa minkä mieli tekee. Voipi heti paikan päällä ottaa jonkun tuikunkin, ollakseen varma että aine todella tekee hyvää, nimittäin sairaalle eläin raukalle.

Asetuksen voimaan astumisen jälestä on kissojen ja koirien kysyntä Etelä-Dakotassa lisääntynyt ennenkuulumattomasti; samaten ovat suorastaan arveluttavassa määrässä lisääntyneet kaikki ne hevosten ja nautakarjan taudit, joita vanhastaan on ollut tapana viinalla parannella.

— British Columbian kieltolaki, jonka kohtalo äänestyksessä ilmitulleiden petoksien takia yhä vielä on epävarma, myöskin myönsi, että jokaisella eläinlääkärillä saa aina olla matkassaan 10 gallonaa alkoholia, kun ihmislääkärille myönnettiin aincastaan 5 gallonan hallinto-oikeus. Senjohdosta oli monella miehellä, jotka tähän saakka ovat työskennelleet tykkänään toisilla aloilla, aikomus kohta kieltolain voimaantultua — jos se olisi läpässyt silloin kun luultiin — hankkia itselleen jo kunnoiset eläinlääkärin paperit. Eihän niitä pikku kylässä tarvitse olla kuin yhdellä, niin on koko kylä turvattu kuivuuden kauhuilta.

- - -

MITÄ ON RIKKURI?

Nyt, niin monien lakkojen vireillä ollessa, lienee paikallaan palauttaa mieleen eräältä vuosia sitten Lontoossa, Englannissa, annettu lainopillisesti pätevä ja jotakuinkin täsmällinen määritelmä "lakonrikkurista". Eräs union mies oli syytteessä rikkurin hätyyttämisestä, kun se oli menemässä työhön lakonalaiseen paikkaan. Loppulausunnossaan syytettyä vastaan selitti kantajapuolen lakimies muun ohessa sanasta sanaan seuraavaa:

"Näitten unionistien mielestä on rikkuri ammattialansa suhteen samaa kuin mitä petettäjä on isänmaallensa; että vaikka molemmista saattaa olla toiselle taistelevalle puolelle hyötyä itse taistelun kestäessä, niin rauhan palattua kumpikin puoli yhtä vilpittömästi inhoo sellaista omiensa kavaltajaa. Avustusta antamassa rikkuri on vihoviimeinen, mutta aina ensimäinen kärkkymässä niitä etuja, joiden saavuttamiseksi hän ei suostunut mitään tekemään, ei mitään alttiiksi panemaan. Hän huolehtii yksinomaan itsestänsä, mutta ei kykene näkemään yhtä päivää pitemmälle eteensä päin; rahasta ja arvottomasta mairittelusta hän on valmis pettämään ystävänsä, perheensä ja maansakin. Sanalla sanoen, hän on maankavaltaja pienoiskoossa: myy ensin työtoverinsa, ja senjälkeen hänet itsensä myy hänen työnantajansa, kunnes hän lopuksi on kaikkien ylenkatsoma ja kaikkien hylkäämä. Hän on oman itsensä vihollinen, nykyisyyden sekä tulevaisuuden turmelija."

✣

Mitä voisi farmari rukoilla, jos todella uskoisi siitä kykenevänsä jotakin vaikuttamaan jumalaan ja ilmoihin?

Hänen täytyisi rukoilla näin: "Anna, jumala, minun pelloilleni sadetta, mutta muiden viljat kuivaa poudalla, sillä jos kaikille hyvä vuosi tulisi, ei tavaralla ole hintaa."

Luuletteko, että jumala — jos hän on ollenkaan maineensa mukainen — ottaisi kuullakseen tuollaista rukousta? Mutta minkään muun laatuinen rukous ei vähääkään auttaisi farmarin asemassa.

- - -

TÄÄN LEHTIRAUKAN ELÄMÄ SE ON NIIN MONESS' VAARASS'..

Meille lähetti muuan misis Chase Riveriltä, B. C., tuonnottain tiukan kielen, ettemme julkaisisi erään toisen samalla paikkakunnalla asuvan misiksen kirjotuksia lehdessämme. Mutta koska näin karanteenlia alotun kirjottelun kyhäykset ovat meistä tuntuneet julkaisemisen arvoisilta, emme ottaneet tuota varotusta huomioon. Siitä oli seurauksena, että misis numero 1 lähetti meille uuden entistä ankaramman varotuksen, jossa ei yhtään vähemmällä kuin kuoleman uhalla kielletään enää vast'edes antamasta lehtemme "puhtaita palstoja" tuon vihatun naapurin käytettäväksi. Samalla tehdään selkoa tuon meille tähän asti todellakin henkilökohtaisesti tuntemattoman kirjailija-alalle yrittelijän keittotaidosta y.m. kotiaskareista sekä hänen kelpaavaisuudestaan kaikenlaisiin muihin käytännöllisiin tarkotuksiin, jotka kuitenkaan eivät satu olemaan kaukaisimmassakaan yhteydessä asianomaisen henkilön kirjallisten kykyjen kanssa, — ja ne ne ovat ainoat mitkä meitä liikuttavat. Kuvauksensa hänelle niin vastenmielisestä • kirjailija-alottelijasta on meidän ilmiantaja-misis pukenut siksi siivottomaan muotoon, että ellemme halua joutua selkkauksiin siveysvirkailijain kanssa, emme voi siitä julkaista edes näytteitä.

Omalla törkeällä esiintymistavallaan kirjeen lähettäjä kuitenkin tulee saavuttaneeksi erään toisen tuloksen, jota hän ehkä ei tarkottanuttaan: antaa meille ilmeisesti täysin luotettavan pohjapiirroksen omasta sieluntilastaan. Ja totuuden nimessä täytyy tunnustaa, että harvoin olemme joutuneet haistelemaan mitään ilkeämmältä löyhkivää kuin mitä tästä naissielun nimellä kulkevasta likasäiliöstä vuotaa. Ainoastaan loppu-uhkauksen tohdimme antaa lukijakuntamme silmäiltäväksi. Asianlaadun vuoksi julkaisemme sen sinään, ollenkaan koskematta kirjottajan omintakeiseen "tyyliin":

"Lopuksi ilmoitan että jos vielä on yksikän Hänen kirjotuksensa Toverin palstoilla, niin tulen tekemän kaikkeni Toverin vahingoksi. Jakkan tilamasta, ja tulette pian huomaman että se on Toverin kuolin isku kun ei saa täältä kannatusta enä. Jos minä rupean toverin viholliseksi niin voin monen estä tilamasta sitä. mrs." (nimeä emme vielä tällä kertaa julkaise).

Huolimatta tämän ystäväksemme tecskentelijän — kuten näkyy — perin luotettavasta puoluekatsomuksesta, emme halua lisää hänen henkensä tuotteita edes paperikorimme. Sillä nykyisessä kurjassa toimistohuoneistossamme on meillä ilman niitäkin kaikenmoisia tuoksuja ympärillämme ihan riittävästi koettelemaan keuhkojemme kestävyyttä. Mutta jos hänen noin suurella sitkeydellä vainoamansa kirjailijattaren sepustukset edelleen ovat yhtä mielenkiintoisia ja henkeviä kuin tähän saakka ovat olleet, tulemme ennenaikaisen kuoleman uhallakin niitä julkaisemaan mikäli lehdessämme tilaa riittää.

- - -

On kerrassaan kohtuutonta ja väärin leimata Samuel Gompersia vain tavalliseksi kapitalistien kätyriksi. Hän on siksi kauan ollut siksi hyvillä paikoilla, että jos hän on käytänyt keskinkertaistakaan liikemiesälyä sijottaessaan rahojansa, pitäisi hänen itsensä olla jo melkoinen kapitalisti.

CANADAN TYÖVÄESTÖ JA SOTA

Mitä työläiset huomaavat "sivistystaistelun" heille tuottaneen

Elokuun alussa v:na 1914, kun nykyinen "sivistystaistelu" Europassa alkoi, selittivät Canadan hallitusmiehet, että Canadan osa siinä tulee kunniallisesti suoritettuksi, kun Canada hankkii satatuhatta miestä eikä kovin kitsastele myöntäessään varoja sotatarkotuksiin. Oli vain annettava yhteinen tuima preussilaiselle militarismille ja tätä varten tuli kaikkien "unhoittaa erimielisyytensä"; muistaa, että kaikki olivat "suuren kansanvaltaisen valtion tasa-arvoisia kansalaisia".

Satatuhatta miestä saatiin pian, saatiin enemmänkin. Työnteettäjät pitivät hyvää huolta siitä, että kaikki asekuntoiset joutuivat ajattelemaan, ei isänmaallisia velvollisuuksiaan, vaan sitä onko parempi kuolla nälkään kuin yhtyä armeijaan. Sodanjohtajien vaatimukset kuitenkin alituisesti kasvoivat, kunnes "vapaaehtoisen värväyksen" päämääräksi tuli puolen miljoonan miehen hankkiminen armeijaan. Maan sanomalehdistö, lukuunottamatta muutamia heikonlaisia työväenlehtiä, kiihkeästi "velvoitti" kansaa tekemään entistä suurempia uhrauksia ja muisti aina sanoa, että sotaa käydään "kansanvaltaisesti ja kansanvallan hyväksi". Olosuhteiden nopea kurjistuminen ja mitä häikäilemättömin riisto pakottivat työläiset muutamilla työpaikoilla kapinoimaan olevia oloja vastaan, mutta uniotkin yleensä olivat taipuvaisia sovittelemaan erimielisyyksiä, etteivät maan yhteiset edut muka kärsisi.

Viime kuukausien ajalla virinneet viralliset hankkeet pakkopalveluksen voimaansaattamiseksi ovat kuitenkin saattaneet Canadan taloudellisesti järjestyneet työläiset lähemmin tarkastelemaan, mitä "etuja" tuo kohta kolme vuotta kestänyt "sivistystaistelu" on tuonut heille. Armeijaan on jo saatu hyvä joukko viidettäsataa tuhatta miestä ja kaikki uniot ovat antaneet siihen suuren osan jäsenistöstään. Aasialaiset ovat monissa paikoissa ottaneet länsimaalaisten työläisten paikat ja elinkustannukset ovat kohonneet useissa tapauksissa enemmällä kuin puolella verrattuna kolmisen vuotta sitten vallinneihin kustannuksiin, samalla kun palkat yhtä monessa tapauksessa ovat kohonneet vain muutamalla kymmenellä prosentilla.

Canadan työväenjärjestöjen neuvottelukokous, jossa tarkasteltiin työ- ja palkkaoloja sekä yleensä yhteiskunnallista asemaa, pidettiin Ottawassa, Ont., kesäk. 1—4 p:nä. Ammattijärjestöjen liiton toimeenpaneva komitea lähetti kutsun kahdeksallekymmenelle kansainväliselle (s.o. Yhdysvaltain ja Canadan työläisten yhteiselle) unioille sekä erinäisille kansallisille unioille ja tässä kutsukirjelmässä sanottiin kokouksen tehtävistä m.m. seuraavaa:

"Sitte sodan syttymisen on Canadassa ilmennyt brobleemeja, jotka tiukasti vaativat ratkaisua. Muutamat näistä ovat aiheuttaneet Canadan Trades and Labor Congressin toimeenpanevalle komitealle vakavaa huolta.

"Olosuhteet, joissa Britannian hallitukselle tehdään töitä Canadassa, ovat aiheuttaneet suurta tyytymättömyyttä, samalla kun yleisvaltakunnallisen sotavälinehallinnon (Imperial Munitions Board) puheenjohtajan perääntamaton kieltäytyminen tunnustamasta työväenjärjestöjä tai toimimasta yhdessä niiden kanssa, on luonut asiantilan, joka tekee asianomaisten työläisten joukkotoiminnan välttämättömäksi.

"Eräät vaikutusvaltaiset työnteettäjät koettavat saada hallituksen voimaansaattamaan työpakon teollisuustarkotuksia varten, ja vaikutusvaltaiset militaristit hankkivat pakkopalvelusta sotatarkotuksia varten."

Keskusteltuaan maassa vallitsevasta asiaintilasta laajasti, edustajat tulivat sellaiseen johtopäätökseen, että Canadan työväenluokan kahleita on suuresti lujitettu sodan aikana. Sotavälinetehtaissa, jotka, maanviljelyksen, hiilenkaivun ja joittenkin muiden töiden ohella, ovat muodostuneet maan tärkeimmiksi teollisuuslaitoksiksi, vallitsee hirvittävä orjuus ja työnteettäjien täydellinen mielivalta, jonka rajoittamisyritykset torjutaan selityksillä, että "maan edut eivät salli rajotuksia" ja parannusten vaatijain vangitsemisella ja syyttämisellä.

Sotavälinetehtaat ja järjestynyt työväestö.

Canadan Trades and Labor Congressin hiljattain julkaisemassa lentolehtisessä "Pronouncement of Organized Labor in Canada on War Problems" (Canadan järjestyneen työväestön lausunto sotaproblemeista) kerrotaan mainittujen edustajien päässeen täydellisesti selville siitä, että sotavälinehallinto on mitä suurimmassa määrässä vihamielinen järjestynyttä työväkeä kohtaan. Edustajat ovat esittäneet todistuksia, joista on käynyt selville että:—

1. Terveydelliset vaatimukset ja työväestön suojelus ovat jätetyt huomioonottamatta leirejä ja tehtaita rakennettaessa.

2. Aikaisemmin eri osissa Canadaa hyväksyttyjä palkkatasoja on alennettu.

3. Kahdeksan tunnin työpäivä on poistettu ja sen tilalle on tullut käytäntöön 10-, 12-, 14- ja 16-tuntinen työvuoro ja seitsenpäiväinen työviikko.

4. Työvoimaa on tarpeettomasti heikonnettu ja miehiä "vapautettu palvelemaan maataan" rintamassa ottamalla ammattilaistenkin tilalle naisia.

5. Milloin naisia ja lapsia on otettu työhön ei heille ole maksettu läheskään samanlaista palkkaa kuin miehille kyseessä olevilla ammattialoilla.

6. Rakennustöihin, erittäinkin maaseutualueilla, on otettu puoliammattitaitoista, järjestymätöntä työväkeä koska nämä ovat suostuneet työskentelemään pienemmällä palkalla kuin unioihin kuuluvat työläiset. Viimemainittuja on koetettu syrjäyttää milloin se vain on osottautunut lainkaan mahdolliseksi.

7. Sotavälinehallinto on nimenomaan julistanut ei ottavansa huomioon työväenunioitten edustajien esittelyjä ja vaatimuksia palkkoja määrätessä.

8. Minkäänlaisiin neuvotteluihin ei ole taivuttu; unionistien on annettu ymmärtää, että kaikki sellaiset vaatimukset sivuutetaan vastaisuudessakin, joten työväestön ainoaksi keinoksi on jäänyt lakkoutuminen.

Edustajat yksimielisesti hyväksyivät ponnen, jossa Canadan hallitukselle lausutaan, — huolimatta sen aikaisemmista julistuksista, että sillä ei muka ole mitään tekemistä sotavälinehallinnon kanssa, koska "hallinto" on Britannian hallituksen määräysten alainen — että hallinto on uudelleen järjestettävä ja järjestyneen työväestön edustajille on siinä annettava sananvaltaa. Edustajat myöskin päättivät viedä yksimieliset "terveiset" kotipaikoilleen, ettei järjestyneen työväestön olisi unohdettava joukkotoiminnan välttämättömyyttä sodankaan aikana; vaan päinvastoin sen olisi herättävä käsittämään täydellisemmin nykyisen vakavan aseman tärkeät velvoitukset.

Asevelvollisuuskysymys.

Militaristien toimenpiteet pakollisen sotapalveluksen voimaansaattamiseksi Canadassa eivät ole eilispäiväisiä. Vuosikausia on sieltä ja täältä kuulunut vaatimuksia, että hallituksen olisi säädettävä laki yleisestä asevelvollisuudesta. Nämä tietysti ovat tulleet sellaisista piireistä, joiden jäsenet voivat olla jokseenkin varmoja turvallisuudestaan, mikäli ampumalinjojen vaarat ovat kysymyksessä. Hallitus tietysti on antanut mahdollisimman suurta julkisuutta näille "vaatimuksille" ja samalla on se "kansanvaltaisesti" toiminut siihen suuntaan, että niiden toteuttaminen jolloinkin kävisi päinsä. Sodan ja pakotusvaatimusten arvostelua on koetettu tukahduttaa arvostelijain vangitsemisella ja tuomitsemisella ja työväenlehtiä, jotka ovat kertoneet militaristien toimista, on suliettu postista "saksalaismielisinä".

Kun Yhdysvallat syöksyivät sotaan ja kongressi sääti pakkopalveluslain, katsoi Canadankin hallitus otollisen hetken tulleen. Pääministeri Borden julisti esittävänsä lakiehdotuksen pakollisesta sotaväenotossa ja on sen sittemmin esittänytkin.

Pakkopalveluksen vastustamisessa ovat esittäneet jonkunlaista osaa itä-Canadan ranskalaiset, jotka, maan englanninkielisen aineksen vastustuksen takia, eivät ole onnistuneet saamaan vaatimaansa tunnustusta "ranskalaisuudelleen" maan kouluissa ja hallinnollisissa laitoksissa. Mutta järjestyneen työväestön tietoisempi, yhtenäisempi ja jyrkempi vastustus on epäilemättä arveluttanut militaristeja paljon enemmän.

Sodan aikana pitämissään edustajakokouksissa on Canadan Trades and Labor Congress asettunut sotakysymyksessä sille kannalle, että pakollisen sotapalveluksen ja sitä seuraavan työpakon voimaansaattamisesta koituisi työväenluokalle niin suuri rasitus ja niille kansanvaltaisille vapauksille, mitä sotahulluuden keskellä on vielä onnistuttu säilyttämään, niin suuri vaara, että niitä on vastustettava. Mainitussa unioiden neuvottelukokouksessa Ottawassa keskusteltiin tästä kysymyksestä noin seitsemän tuntia ja tuloksena oli, paria vastakkaista ääntä lukuunottamatta, yksimielisesti hyväksytty ponsi, jossa sanotaan:

"Uskoen, että Canadan työläiset ovat epätietoisia siitä, mille kannalle heidän tulisi asettua nykyisen asevelvollisuussuunnitelman suhteen, me esitämme, että seuraavat johtopäätökset tehtäisiin tunnetuksi kautta Canadan:

"Joulukuun 27 p:nä, 1916, pääministeri Borden ilmotti Canadan Trades and Labor Congressin toimeenpanevalle komitealle, että 'jos pakollinen sotaväenotto osottautuisi ainoaksi tehokkaaksi keinoksi, jonka avulla valtion olemassaolo ja nykyisin meillä olevat laitokset ja vapaudet voitaisiin säilyttää, niin minä en epäröisi toimiessani tilanteen vaatimusten mukaan.'

"Me olemme ehdottomasti sitä mieltä, että sellaista tilannetta ei ole tullut.

"Tehokkaassa sodankäynnissä tarvitaan: ruokavaroja, ampumavaroja, kulletusvälineitä ja miesvoimaa, ja Canada, ellen edullisessa maanfiteellisessä asemassa, voi hankkia koimea ensinmainittua lajia tarvikkeita, ja voi tehdä paljon saattaakseen sodan voittoisaan loppuun kehittämällä näiden tarvikkeiden tuottamista mahdollisimman pitkälle.

"Me olemme jyrkästi sitä mieltä, että tämä on parasta palvelusta, mitä Canada vähine väkineen voi antaa.

"Me täten julistamme mitä jyrkimmin vastustavamme kyseessäolevaa asevelvollisuushanketta, ja kehotamme Canadan työläisiä kaikin keinoin vastustamaan sellaisen lain laatimista."

(Jatk.)